

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- SECȚIILE UNITE -

DECIZIA Nr. X
din 20 martie 2006

Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 656 din 28/07/2006

Dosar nr. 37/2005

Sub președinția domnului prof. univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit astăzi, 20 martie 2006, în vederea examinării recursului în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 26/1990, republicată, astfel cum a fost modificat prin art. VIII pct. 23 din Legea nr. 161/2003, referitoare la cazurile de admisibilitate a cererii de radiere a unei înmatriculări sau mențiuni din registrul comerțului.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea prevederilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, fiind prezenți 80 de judecători din totalul de 106 judecători aflați în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procurorul Antoaneta Florea.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

a susținut recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admiterea acestuia, în sensul de a se stabili că o cerere de radiere a unei înmatriculări sau mențiuni din registrul comerțului este admisibilă numai în condițiile în care persoana fizică ori juridică, ce se consideră prejudiciată ca efect al unei înmatriculări sau ca urmare a efectuării unei mențiuni în registrul comerțului, face dovada existenței anterioare a unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care au fost modificate, în tot sau în parte, ori au fost anulate actele ce au stat la baza înregistrării a cărei radiere se solicită, dacă prin acea hotărâre nu s-a dispus menționarea ei în registrul comerțului.

SECȚIILE UNITE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În practica instanțelor judecătorești nu există un punct de vedere unitar cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 26/1990, republicată, astfel cum a fost modificată prin art. VIII pct. 23 din Legea nr. 161/2003, referitoare la cazurile de admisibilitate a cererii de radiere a unei înmatriculări sau mențiuni din registrul comerțului.

Astfel, unele instanțe au admis asemenea cereri, chiar dacă persoana fizică sau juridică ce s-a considerat prejudiciată prin efectuarea unei înmatriculări ori mențiuni în registrul comerțului nu face dovada că actele care au stat la baza înregistrării a cărei radiere se solicită au fost desființate, în tot sau în parte, ori s-au modificat printr-o hotărâre judecătorească anterioară irevocabilă.

În motivarea acestui punct de vedere, s-a relevat că dreptul la acțiune nu poate fi condiționat de preexistența unei hotărâri judecătorești irevocabile de anulare ori de modificare, în tot sau în parte, a actului sau titlului ce a stat la baza înmatriculării sau mențiunii, pentru că s-ar îngreuna în mod inutil situația titularului dreptului la acțiune și, în același timp, instanța este oricum investită să examineze, pe cale incidentală, existența și valabilitatea actului pe baza căruia s-au efectuat acele mențiuni.

Alte instanțe, dimpotrivă, au considerat că radierea unei înmatriculări sau mențiuni în registrul comerțului poate fi cerută numai în condițiile în care există o hotărâre judecătorească irevocabilă prin care au fost anulate ori modificate, în tot sau în parte, actele ce au stat la baza înregistrării a cărei radiere se solicită, precum și dacă prin însăși acea hotărâre nu s-a dispus efectuarea mențiunii respective în registrul comerțului.

S-a apreciat în acest sens că prevederile art. 25 din Legea nr. 26/1990, republicată, astfel cum a fost modificat prin art. VIII pct. 23 din Legea nr. 161/2003, impun verificarea de către instanța judecătorească a condițiilor de formă, cu privire la raporturile juridice existente între părți.

S-a mai învederat că, în această privință, reglementările din legea specială menționată sunt completate cu dispozițiile art. 331 și următoarele din Codul de procedură civilă, instituind o procedură necontencioasă, care presupune doar exercitarea unui control al actelor în temeiul cărora s-au efectuat înregistrările în registrul comerțului, implicând posibilitatea de a dispune radierea doar în măsura în care înregistrările efectuate au fost anulate ori modificate, în tot sau în parte, printr-o hotărâre judecătorească preexistentă.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și aplicat corect dispozițiile legii.

În adevăr, prin art. 25 alin. (1) din Legea nr. 26/1990, astfel cum a fost modificat prin art. VIII pct. 23 din Legea nr. 161/2003, se prevede că "Orice persoană fizică sau juridică prejudiciată ca efect al unei înmatriculări ori printr-o mențiune în registrul comerțului are dreptul să ceară radierea înregistrării păgubitoare, în tot sau numai cu privire la anumite elemente ale acesteia, în cazul în care prin hotărâri judecătorești irevocabile au fost desființate în tot sau în parte sau modificate actele care au stat la baza înregistrării cu privire la care se solicită radierea, dacă prin hotărârea judecătorească nu a fost dispusă menționarea în registrul comerțului".

Rezultă, deci, că pentru a putea fi exercitată acțiunea în radiere reglementată prin acest text de lege este necesar să fie îndeplinite, cumulativ, următoarele trei condiții: să existe o hotărâre judecătorească anterioară irevocabilă, prin care să fi fost desființate sau modificate actele care au stat la baza înregistrării cu privire la care se solicită radierea, să nu se fi dispus prin acea hotărâre efectuarea de mențiuni în registrul comerțului privind desființarea ori modificarea actului care a stat la baza înregistrării, iar persoana interesată să facă dovada că i s-a cauzat un prejudiciu prin înregistrarea a cărei radiere o solicită.

O atare rezolvare este impusă și de reglementarea de la art. 7 alin (1) din Legea nr. 26/1990, republicată, potrivit căreia "Instanțele judecătorești sunt obligate să trimită registrului comerțului, în termen de 15 zile de la data când au rămas irevocabile, copii legalizate de pe hotărârile irevocabile ce se referă la acte, fapte și mențiuni a căror înregistrare în registrul comerțului o dispun, conform legii", precum și de prevederea explicită din alin. (2) al aceluiași articol că "În aceste încheieri și hotărâri instanțele judecătorești vor dispune efectuarea înregistrărilor în registrul comerțului".

Ca urmare, în ipoteza în care instanțele de judecată nu s-au conformat prevederilor legale menționate, partea prejudiciată printr-o înmatriculare sau mențiune în registrul comerțului are posibilitatea să formuleze acțiune separată, în radiere, în condițiile reglementate prin art. 25 alin. (1) din Legea nr. 26/1990, republicată.

În acest fel, radierea înmatriculării sau a unei mențiuni în registrul comerțului, ca operațiune derivată, complementară și subsecventă altei operațiuni principale, efectuată anterior, se poate dispune numai pe baza unei hotărâri judecătorești irevocabile, pronunțată la cererea persoanei interesate.

De aceea, procedura instituită prin art. 25 din Legea nr. 26/1990, republicată, astfel cum a fost modificat prin art. VIII pct. 23 din Legea nr. 161/2003, are caracter necontencios, iar instanței judecătorești învestite cu o acțiune în radiere îi revine doar obligația de a verifica, sub aspect formal, dacă sunt întrunite cumulativ cele trei condiții prevăzute în acest text de lege, pe o atare cale neputându-se dispune și cu privire la existența și valabilitatea titlului sau a raporturilor juridice dintre părți.

În adevăr, în raport cu prevederile legale aplicabile, radierea unei mențiuni în condițiile în care actele juridice care au stat la baza înregistrării nu au fost desființate printr-o hotărâre judecătorească anterioară irevocabilă ar fi posibilă numai pe calea acțiunii în anulare, în cadrul unei proceduri cu caracter contencios, iar nu și pe calea unei cereri necontencioase, formulată în temeiul art. 25 din Legea nr. 26/1990, republicată.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, și ale art. 329 alin. 3 din Codul de procedură civilă, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că orice cerere de radiere a unei înmatriculări sau mențiuni în registrul comerțului este admisibilă numai în condițiile în care persoana fizică ori juridică, ce se consideră prejudiciată ca efect al unei înmatriculări sau ca urmare a efectuării unei mențiuni în registrul comerțului, face dovada existenței unei hotărâri judecătorești anterioare irevocabile prin care au fost modificate, în tot sau în parte, ori au fost anulate actele ce au stat la baza înregistrării a cărei radiere se solicită, dacă prin acea hotărâre nu s-a dispus menționarea ei în registrul comerțului.

PENTRU ACESTE MOTIVE În numele legii D E C I D:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În aplicarea dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 26/1990, republicată, astfel cum a fost modificat prin art. VIII pct. 23 din Legea nr. 161/2003, stabilesc:

Cererea de radiere a unei înmatriculări sau mențiuni din registrul comerțului este admisibilă numai în condițiile în care persoana fizică ori juridică, ce se consideră prejudiciată ca efect al unei înmatriculări sau ca urmare a efectuării unei mențiuni în registrul comerțului, face dovada existenței anterioare a unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care au fost modificate, în tot sau în parte, ori au fost anulate actele ce au stat la baza înregistrării a cărei radiere se solicită, dacă prin acea hotărâre nu s-a dispus menționarea ei în registrul comerțului.

Obligatorie, potrivit art. 329 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică, astăzi, 20 martie 2006.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
prof. univ. dr. NICOLAE POPA

Prim-magistrat asistent,
Victoria Maftei